

องค์ประกอบของเรื่องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551
ในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว
พ.ศ.2544-2553

THE ELEMENTS OF THE STORY STRUCTURE AND THE DESIRABLE,
CHARACTERISTICS OF THE BASIC EDUCATION CORE CURRICULUM
B.E. 2551, IN THE WANKAEW NOVEL WINNING AWARD
B.E. 2544-2553

ผู้วิจัย จิตราภรณ์ หาญจักราพิทักษ์¹
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์โกชัย สาริกบุตร²
รองศาสตราจารย์พิศมัย อำไพพันธุ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง 5 ประการ (2) เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ทั้งหมด 8 ประการ และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของเรื่อง กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง วัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อนี้ วิเคราะห์ข้อมูล ตามที่ปรากฏในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ.2544-2553 จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ โลกใบนี้โคจรรอบกระแทกกับหม้อเหล็ก (และต้นไม้ด้วย) คำใส แจ็ค ธ ขอบฟ้า ทศกัณฐ์ออนไลน์ หมา(อยู่)วัด ขวดคนอยู่ไหนและโรงเรียนริมทะเล

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ด้านองค์ประกอบของเรื่อง มีแก่นเรื่องที่ทำให้ข้อคิดในด้านของความ มุ่งมั่น พากเพียร พยายามทำงานให้สำเร็จและแก่นเรื่องที่ทำให้ข้อคิดในด้านของความรัก ความผูกพันและความกตัญญูต่อครอบครัวและท้องถิ่นพบมากที่สุด ด้านโครงเรื่องที่ผู้เขียน นิยมใช้มากที่สุดคือ โครงเรื่องที่มีเหตุการณ์แสดงถึงจิตใจที่มั่นคง เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ รู้จัก

¹ นักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² รองศาสตราจารย์ ข้าราชการบำนาญประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

³ รองศาสตราจารย์ ข้าราชการบำนาญประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ความรับผิดชอบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและผู้เขียนสร้างตัวละครแบบสมจริงมากที่สุด ทั้งนี้มีการสร้างฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกลมกลืนกับเรื่องมากที่สุด ด้านบทสนทนาที่ปรากฏ ได้แก่ บทสนทนาช่วยดำเนินเรื่อง

บทสนทนาที่บอกลักษณะของตัวละครรวมถึงบทสนทนาที่ให้ข้อคิดในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ปรากฏในนวนิยายมีครบ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ด้านความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของเรื่องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง นับว่ามีความสอดคล้องกลมกลืนกันอย่างเหมาะสมตามลักษณะการนำเสนอเรื่องราวของผู้แต่ง

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์, หลักสูตรแกนกลาง, นวนิยายเยาวชน, รางวัลแว่นแก้ว

ABSTRACT

The objectives of this research were to analyze 5 elements of novels as well as 8 desirable characteristics in accordance with the Basic Education Core Curriculum B.E. 2551, and to study the consistency of the novel elements and the desirable characteristics in accordance with the Core Curriculum. The overall analysis is based on 7 selected young-adult novels of Wankaew winning award B.E. 2544–2553 including Lok bai nii kochon rob krata kab molek (Iae tonmai duay), Kamsai, Jack na khobfaa, Tossakan online, Maa(yuu)wat, Khuadkon yuuhondai and Rongrean rim talay.

The findings showed that the theme of novel elements, themes include ambitiousness, hard-working, accomplishing, together with theme of love, relationship and gratitude to family, and locality are mostly found. For novel plots, writers generally using plots demonstrating a strong mind, generosity, responsibility, problem coping, as well as creating realistic characters. Besides, settings and atmosphere are largely generated consistently to the plots. For dialogue appeared in the stories, there are dialogues with narration, characters describing and theme conveying. In addition, for desirable characteristics, there are 8 attributes appeared in selected novels including nationalism, religiousness, royal homage, honesty, discipline, being keen on studying, sufficient living, industriousness, Thai nationalism and public mind. For consistency of the novel elements and the desirable characteristics according to Core Curriculum, the appropriate accordance in story telling was found according to the authors' styles.

Keywords : Desirable Characteristics, Basic Education Core Curriculum, Young-adult Novels, Wankaew Award

บทนำ

วรรณกรรมเยาวชน จัดเป็นนวนิยายที่เขียนขึ้นสำหรับกลุ่มผู้อ่านที่มีอายุโดยประมาณระหว่าง 12-18 ปี ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากวรรณกรรมสำหรับวัยอื่น เนื้อหาจะเกี่ยวกับสิ่งที่พึงประสบตามวัยและประสบการณ์ของตัวเอกในนวนิยายนั้นๆ วรรณกรรมเยาวชนมีองค์ประกอบพื้นฐานเช่นเดียวกับนวนิยายประเภทอื่นๆ ทั้งเรื่องของโครงเรื่อง แก่นเรื่อง การดำเนินเรื่อง ตัวละคร ฉากและวิธีการเล่าเรื่อง (www.wikipedia.org)

ทั้งนี้วรรณกรรมเยาวชนมีความสำคัญมากต่อการสร้างรากฐานการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่เยาวชนทั่วไป วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ดีควรส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเนื้อหาสาระที่ส่งเสริมความเข้าใจชีวิตและสังคม เสริมสร้างภูมิปัญญา และค่านิยมที่ดี มีศิลปะในการเขียนที่ดี มีความงาม ความไพเราะ ความสะเทือนอารมณ์ อ่านได้อย่างเพลิดเพลิน ดังที่ จินตนา ไบกาซูยี (2534 : 8-9) ได้กล่าวไว้ว่าเมื่อเยาวชนได้อ่านวรรณกรรมที่มีคุณค่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยให้ได้รับความบันเทิงสนุกสนานเพลิดเพลิน
2. ช่วยเสริมสร้างความคิดคำนึง และความคิดสร้างสรรค์
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาให้เจริญงอกงาม ยิ่งอ่านมากยิ่งมีความแตกฉานในด้านภาษา
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม เจตคติแบบอย่างอันน่าพึงปรารถนาให้เกิดแก่เยาวชน
5. ช่วยให้เยาวชนรู้จักเลือกอ่านหนังสือ อ่านหนังสือเป็น อ่านหนังสือเก่งและเกิดนิสัย

รักการอ่าน รวมทั้งดำรงนิสัยรักการอ่านให้อยู่ตลอดชีวิต

6. ช่วยทดแทนความรู้สึกที่ขาดหายไป เช่น ขาดความรัก ความว่าเหว่ มีปมด้อย

7. ช่วยให้เยาวชนอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย

โครงการการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วประเภทนวนิยายเยาวชนจัดโดยสำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์ สืบเนื่องมาจากการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงใช้พระนามแฝง “แวนแก้ว” ในพระราชนิพนธ์วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “แกว่จอมแก่น” และ “แกว่จอมชน” พระองค์ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชานุญาตให้บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด อัญเชิญพระนามแฝง “แวนแก้ว” มาเป็นชื่อรางวัล โครงการประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเขียนวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่มีคุณภาพส่งเสริมให้เยาวชนไทยอ่านวรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่เขียนโดยคนไทยมากขึ้น (www.nanmeebooks.com)

การประกวดวรรณกรรมเยาวชนรางวัลแวนแก้วได้จัดการประกวดครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2544 และได้ดำเนินโครงการประกวดเรื่อยมาจนถึง พ.ศ.2553 ซึ่งเป็นครั้งที่ 7 นวนิยายเยาวชนรางวัลแวนแก้วที่ได้รับรางวัลมาแล้ว มี 7 เรื่อง ได้แก่ โลกใบนี้โคจรรอบกระโถกกับหม้อเหล็ก (และต้นไม้ด้วย), คำใส, แจ็คณ ขอบฟ้า, ทศกัณฐ์ออนไลน์, หมา(อยู่)วัด, ขวดคนอยู่ไหนและโรงเรียนริมทะเล

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแวนแก้ว ในด้านแก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉากและบทสนทนา ทั้งนี้

องค์ประกอบของเรื่องเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในงานประพันธ์ โดยที่แต่ละส่วนขององค์ประกอบไม่จำเป็นต้องสำคัญเท่าเทียมกันทั้งหมด องค์ประกอบมีส่วนสำคัญในการดำเนินเรื่องจะช่วยให้เยาวชนเข้าใจบทประพันธ์ที่อ่านได้อย่างลึกซึ้ง นอกเหนือจากการอ่านเพื่อความบันเทิงแล้ว สมควรที่จะมีการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ของกระทรวงศึกษาธิการที่ปรากฏในนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว เพราะมีส่วนช่วยในการกล่อมเกลาเยาวชนในด้านของการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นที่ต้องการของสังคมในปัจจุบัน จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กล่าวว่า จะต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายที่จะปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษาให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง 5 ประการ ในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว
2. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ทั้งหมด 8 ประการที่ปรากฏในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว

3. เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของเรื่อง 5 ประการ กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ทั้งหมด 8 ประการที่ปรากฏในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยโดยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

2. แหล่งข้อมูลเพื่อการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แหล่งข้อมูลคือนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ.2544-2553 จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่

1) รางวัลแว่นแก้วประจำปี 2544

เรื่อง โลกใบนี้โคจรรอบกระต่ายกับหม้อเหล็ก (และต้นไม้ด้วย)

ผู้แต่ง คณา ศษา

2) รางวัลแว่นแก้วประจำปี 2546

เรื่อง คำใส

ผู้แต่ง วีระศักดิ์ สุยะลา

3) รางวัลแว่นแก้วประจำปี 2547

เรื่อง แจ็ค ธ ขอบฟ้า

ผู้แต่ง เชษฐา สุวรรณสา

4) รางวัลแว่นแก้วประจำปี 2550

เรื่อง ทศกัณฐ์ออนไลน์

ผู้แต่ง ชัยกร หาญไฟฟ้า

5) รางวัลแว่นแก้วประจำปี 2551

เรื่อง หมา(อยู่)วัด

ผู้แต่ง โสมประภัสร์ ชันธุ์สุวรรณ

- 6) รางวัลแว่นแก้วประจำปี 2552
เรื่อง ขวตคนอยู่หนใด
ผู้แต่ง ชัยกร หาญไฟฟ้า
- 7) รางวัลแว่นแก้วประจำปี 2553
เรื่อง โรงเรียนริมทะเล
ผู้แต่ง สาคร พูลสุข

3. การรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือการวิจัย

ตารางการวิเคราะห์ 2 ประเภท คือ ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบและตารางวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.2 ขั้นตอนการวิจัย

1) รวบรวมและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของเรื่อง 5 ประการ ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางและหลักการในการศึกษาวิเคราะห์นวนิยายเยาวชนที่คณะกรรมการประกวดรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ.2544-2554 ทั้งหมด 7 เรื่อง

2) จัดทำเครื่องมือวิจัย โดยการทำการวิเคราะห์ 2 อย่าง ได้แก่ ตารางการวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง เพื่อวิเคราะห์แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร บทสนทนา และตารางการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ซึ่งตารางทั้ง 2 อย่างนี้ใช้จัดทำข้อมูลให้เป็นไปตามแนวทางที่ได้วางไว้ตามวัตถุประสงค์

3) จัดทำแบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ในนวนิยายที่คณะกรรมการประกวดรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ.2544-2553

4) มอบให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ แล้วนำมาหาค่า IOC (Item Objective Congruence) เพื่อพิจารณาหาความสอดคล้อง (IOC) ตามสูตรของบุญเชิด ภิญโญ นันตพงษ์ (2545 : 179)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความ

คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ปรากฏว่าคำนวณแล้วได้เท่ากับ 1.00 หมายถึง ประเมินคุณภาพของเครื่องมือแล้ว สามารถนำไปใช้ได้

5) วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง 5 ประการ ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา และวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายเยาวชนที่คณะกรรมการประกวดรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ.2544-2553 ซึ่งจะวิเคราะห์รวมทั้งหมด 7 เรื่อง พร้อมทั้งศึกษาความสอดคล้องขององค์ประกอบของเรื่องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ปรากฏในนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้วด้วย

6) วิเคราะห์เพื่อสรุปผลข้อมูลเป็นภาพรวม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อวิเคราะห์เอกสารหนังสือและ

ใช้ตารางการวิเคราะห์ 2 ประเภท แล้วจึงสังเคราะห์ข้อมูลเขียนนำเสนอแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง 5 ประการ ได้แก่ แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก และบทสนทนา ในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว ทั้ง 7 เรื่อง พบได้ดังนี้

1.1 ด้านแก่นเรื่อง ในการประพันธ์ ผู้เขียนใช้แก่นเรื่อง 3 ประเภท ได้แก่ แก่นเรื่องที่พบส่วนมากให้ข้อคิดในด้านของความมุ่งมั่น พากเพียร พยายามทำงานให้สำเร็จ และแก่นเรื่องที่ให้ข้อคิดในด้านของความรัก ความผูกพันและความกตัญญูต่อครอบครัวและท้องถิ่น รองลงมา ได้แก่ แก่นเรื่องที่ให้ข้อคิดในด้านของการส่งเสริมจินตนาการ การแสวงหาความรู้

1.2 ด้านโครงเรื่อง พบว่า ผู้เขียนนิยมสร้างโครงเรื่อง 4 แบบ กล่าวคือ โครงเรื่องที่พบส่วนมาก ได้แก่ โครงเรื่องที่แสดงถึงจิตใจที่มั่นคง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักความรับผิดชอบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ รองลงมาได้แก่ โครงเรื่องแนวแฟนตาซีเหนือธรรมชาติและการผจญภัย และในส่วนโครงเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงการมีจิตใจที่เสียสละ มีคุณธรรมช่วยเหลือแนะนำผู้อื่นอย่างบริสุทธิ์ใจ และโครงเรื่องที่กล่าวถึงความเป็นอยู่ในท้องทุ่งป่าเขาและชายทะเล การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบน้อยที่สุด

ในด้านการเปิดเรื่อง พบว่า ส่วนมากผู้เขียนมีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายฉาก ตัวละคร หรือเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง รองลงมาพบการเปิดเรื่องด้วยการพรรณนา และ

การเปิดเรื่องด้วยการใช้บทพ้องคำคล้องจอง พบน้อยที่สุด

ในด้านความขัดแย้งในการประพันธ์ ผู้เขียนใช้ความขัดแย้ง 3 แบบ กล่าวคือ ความขัดแย้งที่ใช้มากที่สุดคือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ รองลงมา ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์และสาเหตุภายนอก และพบน้อยที่สุดคือเรื่องที่ไม่มีความขัดแย้งเด่นชัด

ในด้านการดำเนินเรื่อง ผู้เขียนมีการดำเนินเรื่อง 2 แบบ ได้แก่ การดำเนินเรื่องตามลำดับปฏิทินมากที่สุด และรองลงมาคือการดำเนินเรื่อง ย้อนต้น

ในด้านการปิดเรื่อง มีการปิดเรื่อง 3 แบบ ได้แก่ การปิดเรื่องแบบสุขนากกรรม พบมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การปิดเรื่องด้วยความสมจริงในชีวิต และพบน้อยที่สุดคือการปิดเรื่องแบบโคกนาฏกรรม

1.3 ด้านตัวละคร พบว่า ผู้เขียนมีการสร้างตัวละครแบบสมจริง พบมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การสร้างตัวละครแบบบุคลาธิษฐาน ทั้งนี้มีการสร้างตัวละครสมจริง และการสร้างตัวละครแบบบุคลาธิษฐานในเรื่องเดียวกัน พบน้อยที่สุด

1.4 ด้านฉาก พบว่า ผู้เขียนสร้างฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกลมกลืนกับเรื่อง พบมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ฉากและบรรยากาศที่ตัวละครคุ้นเคย, ฉากและบรรยากาศที่เสริมความรู้และประสบการณ์

1.5 ด้านบทสนทนา พบว่า ผู้เขียนสร้างบทสนทนา 3 แบบ ได้แก่ บทสนทนาที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง, บทสนทนาที่บอกพฤติกรรมและลักษณะของตัวละคร, บทสนทนาที่ให้ข้อคิด

2. การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่ปรากฏในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว ทั้ง 7 เรื่อง สรุปเป็นภาพรวมได้ดังนี้

2.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประการที่ 1 คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ปรากฏเด่นชัดมากที่สุดคือ เรื่องขวตคนอยู่หนใด และเรื่องโรงเรียนริมทะเล

2.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประการที่ 2 ด้านซื่อสัตย์ ปรากฏเด่นชัดมากที่สุดคือ เรื่องหมา(อยู่)วัด

2.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประการที่ 3 ด้านมีวินัย ปรากฏเด่นชัดมากที่สุดคือ เรื่องโลกใบนี้โคจรรอบกระแทกกับหม้อเหล็ก (และต้นไม้ด้วย)

2.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประการที่ 4 ด้านใฝ่เรียนรู้ ปรากฏเด่นชัดมากที่สุดคือ เรื่อง แจ็ค ณ ขอบฟ้า

2.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประการที่ 5 ด้านอยู่อย่างพอเพียง ปรากฏเด่นชัดมากที่สุดคือ เรื่องคำไล

2.6 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประการที่ 6 ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ปรากฏเด่นชัดมากที่สุดคือ เรื่องขวตคนอยู่หนใด และเรื่องทศกัณฐ์ออนไลน์

2.7 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประการที่ 7 ด้านรักความเป็นไทย ปรากฏเด่นชัดมากที่สุดคือ เรื่องขวตคนอยู่หนใด

2.8 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประการที่ 8 ด้านมีจิตสาธารณะ มีสอดแทรกอยู่ในทุกเรื่องแต่ปรากฏเด่นชัดมากที่สุดคือ เรื่องหมา(อยู่)วัด, เรื่องขวตคนอยู่หนใด และเรื่องทศกัณฐ์ออนไลน์

3. ผลการศึกษาความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของเรื่องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง พบว่า องค์ประกอบของเรื่องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางที่ปรากฏในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว มีความสอดคล้องกลมกลืนกันอย่างเหมาะสม ตามลักษณะของการนำเสนอเรื่องราวของผู้แต่ง แต่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างหนึ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษที่ปรากฏบูรณาการอยู่อย่างกลมกลืนในนวนิยายเยาวชนทุกเรื่องคือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีจิตสาธารณะ อาจเนื่องมาจากผู้เขียนทุกท่านมุ่งแสดงให้เห็นลักษณะนิสัยที่ดีของคนไทยที่มีจิตใจงดงาม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งควรมีการปลูกฝังให้อยู่ในจิตสำนึกของเยาวชนรุ่นใหม่ตั้งแต่เยาว์วัย

อภิปรายผล

จากการศึกษาองค์ประกอบของเรื่องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ.2544-2553 จำนวน 7 เรื่อง มีข้อสังเกตที่ขอนำมาอภิปราย ดังนี้

ด้านของแก่นเรื่อง ผู้เขียนนำเสนอแก่นเรื่องที่ให้ข้อคิดในด้านของความมุ่งมั่น พากเพียร พยายามทำงานให้สำเร็จ และแก่นเรื่องที่ให้ข้อคิดในด้านของความรัก ความผูกพัน ความกตัญญูต่อครอบครัวและท้องถิ่นมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าสิ่งที่ผู้เขียนต้องการจะนำเสนอให้อ่านซึ่งเป็นเยาวชนเห็นความสำคัญของการมุ่งมั่น พากเพียรในการเรียนและการทำงาน

จะช่วยให้เกิดความสำเร็จในชีวิตได้ และชี้ให้เห็นว่าครอบครัวและจิตสำนึกในด้านของการทำความดีต่อผู้มีพระคุณเป็นพื้นฐานการดำรงชีวิตที่สำคัญที่สุด ความรักจากครอบครัวสามารถที่จะเยียวยาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ ไม่ว่าจะปัญหาทางครอบครัว ปัญหาความรุนแรง ในครอบครัวและการได้พบเห็นสิ่งยั่วยุต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวของเยาวชน เช่น ยาเสพติด ร้านเกมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ทำให้เยาวชนหันไปให้ความสนใจกับสิ่งเหล่านั้นทดแทนแก่นเรื่องอีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ แก่นเรื่องที่ให้ข้อคิดในด้านของการส่งเสริมจินตนาการ การแสวงหาความรู้ ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าปัจจุบันเป็นยุคของความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ หากเยาวชนทุกคนมีความสนใจ รักในการค้นคว้า และมีจินตนาการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นก็สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้

ด้านโครงเรื่อง ผู้เขียนนำเสนอโครงเรื่องที่ตัวละครมาจากครอบครัวที่อบอุ่น และตัวละครรู้จักรับผิดชอบและแก้ปัญหาได้ดีมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าผู้เขียนต้องการใช้นวนิยายเยาวชนเป็นสื่อชี้แนะให้อ่านที่เป็นเยาวชนว่า การที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีความสำคัญในการใช้ชีวิตต่อไปในอนาคต และผู้อ่านที่เป็นพ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องเรียนรู้ว่าจะอบรมเลี้ยงดู และปฏิบัติต่อเด็กอย่างไร เด็กจึงจะมีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว สังคม และโครงเรื่องอีกประเภทหนึ่งที่ผู้เขียนนำมาใช้ได้แก่ โครงเรื่องที่ตัวละครมีความคิดความฝัน การผจญภัย และพยายามที่จะไปให้ถึงในสิ่งที่มุ่งหวังไว้และการมีจิตใจที่เสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่นอย่างบริสุทธิ์ใจ อาจเป็นเพราะว่าผู้เขียนต้องการใช้นวนิยายเยาวชนเป็นสื่อชี้แนะผู้อ่านซึ่งเป็นเยาวชนให้เห็นถึงความพากเพียรพยายามอดทนต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต

อย่างไม่ย่อท้อของตัวละคร เพื่อให้เห็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตและยังให้กำลังใจและข้อคิดกับเยาวชนผู้อ่านที่ประสบความล้มเหลวในสิ่งที่หวังไว้ว่ายังมีทางเลือกอื่นๆ ที่สามารถจะนำไปสู่ความสำเร็จได้

โครงเรื่องที่กล่าวถึงความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้เขียนต้องการชี้แนะให้อ่านซึ่งเป็นเยาวชนเห็นความสำคัญสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในท้องถิ่น การรักท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ในด้านของความขัดแย้งในนวนิยายเยาวชน ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าความขัดแย้งที่มากที่สุดคือ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ อาจเป็นเพราะว่าสภาพสังคมไทยในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว มีเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามา รวมถึงสภาพจิตใจของคนก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ทำให้เยาวชนจะต้องเผชิญสิ่งแวดล้อมนี้ตลอดเวลา อาทิ ปัญหาสภาพแวดล้อมต่างๆ ปัญหาครอบครัวที่เกิดขึ้นจากปัญหาเศรษฐกิจภายในครอบครัว ทำให้ผู้เขียนสะท้อนออกมาเป็นเรื่องราวของความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ซึ่งจะต้องต่อสู้ดิ้นรนและปรับตัวอย่างไรเพื่อให้มีชีวิตรอดในสังคมปัจจุบัน ในส่วนของการจบเรื่อง ผู้เขียนนิยมจบเรื่องแบบมีความสุขหรือสุขนาฏกรรมมากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าความสุขที่ได้รับจากการอ่านตามแนวคิดที่ชี้แนะไว้ในนวนิยาย จะช่วยให้เกิดความรู้สึที่ดี นำประทับใจและจดจำในสิ่งที่ได้ได้รับการอ่าน ย่อมนำไปประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ ทั้งนี้ผู้เขียนได้ใช้การจบเรื่องด้วยความสมจริงในชีวิต และการจบเรื่องแบบโศกนาฏกรรม อาจเป็นเพราะว่าต้องการให้เยาวชนได้รู้จักสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมที่เยาวชนประสบอยู่และจะต้องเผชิญต่อไปในอนาคต ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะหมุนเวียนไปตามวัฏจักรของชีวิต

ซึ่งจะทำให้เกิดการยอมรับสภาพความเป็นจริงที่จะเกิดขึ้นในชีวิตได้

ด้านการสร้างตัวละคร ผู้เขียนเสนอเรื่องราวของเด็กที่มีอายุระหว่าง 6-18 ปี ตัวละครเอกของเรื่องส่วนใหญ่เป็นเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เขียนนวนิยายเยาวชนส่วนมากเป็นผู้ชายและนำเอาประสบการณ์ของตนมาเขียน บุคลิกของตัวละครส่วนใหญ่เข้มแข็ง ขยัน อดทน เป็นคนดี รักพวกพ้อง ชอบช่วยเหลือกันทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ผู้เขียนนิยมสร้างตัวละครสมจริงทำให้ผู้อ่านได้เห็นตัวละครมีอายุและวัยที่ใกล้เคียงกัน เพื่อที่จะได้เลือกปฏิบัติตามตัวละครเหล่านั้นตามความพอใจและผู้เขียนมีการสร้างตัวละครอีกลักษณะหนึ่งก็คือการสร้างตัวละครแบบบุคลาธิษฐาน อาจเป็นการตอบสนองต่อเยาวชนนักอ่านที่ชอบเรื่องราวที่เหนือธรรมชาติ หรือเรื่องราวสมมติให้สัตว์หรือสิ่งของให้สนทนาโต้ตอบได้เหมือนมนุษย์จริง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นตัวละครแบบสมจริงหรือตัวละครแบบบุคลาธิษฐาน ตัวละครทุกตัวล้วนมีความเฝือทั้งสิ้น

ด้านการสร้างฉาก ผู้เขียนสร้างฉากและบรรยายฉากเป็นไปอย่างสอดคล้องกลมกลืนไปกับเรื่อง ทำให้ผู้อ่านซึ่งเป็นเยาวชนได้รับความรู้ ประสบการณ์และความเข้าใจในเรื่องราว ทำให้มองเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ด้านบทสนทนา ผู้เขียนใช้บทสนทนาที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นบทสนทนาที่ช่วยในการดำเนินเรื่อง เพื่อไม่ให้ผู้อ่านเบื่อหน่าย บทสนทนาที่แสดงความคิดหรือพฤติกรรมของตัวละครและบทสนทนาที่ช่วยเสริมความรู้และประสบการณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง ซึ่งผู้เขียนสื่อถึงผู้อ่านได้อย่างแนบเนียน

ในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง 8 ประการ

ซึ่งได้แก่ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์, ซื่อสัตย์, มีวินัย, ใฝ่เรียนรู้, อยู่อย่างพอเพียง, มุ่งมั่นในการทำงาน, รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ ผู้เขียนแต่ละท่านได้สอดแทรกคุณลักษณะเหล่านี้ไว้ในนวนิยายเยาวชนได้อย่างสอดคล้องกลมกลืนตามลักษณะของเรื่องที่แต่งไม่ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านี้จะปรากฏอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งขององค์ประกอบของเรื่องก็ตาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการนี้ก็ยังเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นกับเยาวชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้ในวรรณกรรมย่อมเสริมคุณธรรมให้ผู้อ่านซึ่งเป็นเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลจันทร์ ชาญวิวัฒนา (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเนื้อหาและแนวคิดของวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดีในปี พ.ศ.2547 ผลการศึกษาปรากฏว่า แนวคิดที่พบมากที่สุดคือแนวคิดด้านคุณธรรม ได้แก่ ความเมตตากรุณา ความกล้าหาญและเสียสละ ความกตัญญูและความสามัคคี แนวคิดจะถ่ายทอดผ่านพฤติกรรมของตัวละคร ฉากและเหตุการณ์ให้เยาวชนใช้ความคิดและพิจารณาถึงผลดีผลเสียด้วยตนเองสอดคล้องกับความต้องการและธรรมชาติของผู้อ่าน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนุสรฯ ดีไหว (2552) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สารค่าสอนในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ช่วงปี พ.ศ.2544-พ.ศ.2547 ผลการศึกษา พบว่ามีสารค่าสอนด้านคุณลักษณะเด็กและเยาวชนที่พึงประสงค์ได้แก่ การรู้จักเคารพสิทธิผู้อื่น การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ การมีจริยธรรมคุณธรรม การมีความรับผิดชอบตามวัย การรู้จักคิดอย่างมีเหตุผลรอบด้านและการรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นเป็นอาทิ

ในด้านความสอดคล้องขององค์ประกอบ
นวนิยาย พิจารณาโดยรวมแล้วทั้ง 7 เรื่อง มีองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบเสริม สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม มีความสมเหตุสมผลสำหรับผู้่านซึ่งเป็นเยาวชน ทั้งนี้ คุณลักษณะความสอดคล้องกันขององค์ประกอบ ต่างๆ ช่วยให้อ่านแล้วกลมกลืนประสานกัน ตลอดทั้งเรื่อง จึงสมควรนำมาสนับสนุน ส่งเสริม ให้เยาวชนได้อ่าน ซึ่งจะเกิดความเข้าใจได้ด้วย ตนเองและได้รับความเพลิดเพลินตรงตามเจตนา ของวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาองค์ประกอบของเรื่อง กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ในนวนิยายเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัล แว่นแก้ว พ.ศ.2544-2553 ผู้ศึกษามีข้อ เสนอแนะแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัย ฉบับนี้ไปใช้

1.1 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับเยาวชน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง สามารถแนะนำ ส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษาได้อ่านหนังสือที่ดี มีคุณค่าโดยทั่วถึงกัน

1.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการ สร้างสรรค์วรรณกรรมสามารถใช้เป็นแนวทาง ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเยาวชน ที่ส่งเสริมในด้านคุณธรรม จริยธรรมและปลูกฝัง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นที่ต้องการ ของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรวิเคราะห์ภาพสะท้อนด้าน ต่างๆ ของเยาวชนที่ปรากฏในนวนิยายเยาวชน ที่ชนะการประกวดรางวัลแว่นแก้ว

2.2 ควรวิเคราะห์การใช้ภาษาใน นวนิยาย ของเยาวชนที่ชนะการประกวดรางวัล แว่นแก้ว

2.3 ควรวิเคราะห์องค์ประกอบ ของเรื่องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ในนวนิยายเยาวชนที่ได้รับรางวัล อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

จินตนา ใบกาชู่ยี่. **การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : วีริยาสาส์น, 2534.

นวลจันทร์ ชาญวิวัฒนา. **การศึกษาเนื้อหาและแนวคิดของวรรณกรรมเยาวชนประเภทบันเทิงคดี ในปี พ.ศ.2547**. กรุงเทพฯ : สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2550.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. **การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2545.

อนุสรณ์ ดีไหว้. **สาระคำสอนในวรรณกรรมเยาวชนรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด ช่วงปี พ.ศ.2544-2547**. กรุงเทพฯ : ปริญญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2552.

เว็บไซต์

www.nanmeebooks.com **รางวัลแว่นแก้ว** (31 ตุลาคม 2554)

www.wikipedia.org **วรรณกรรมเยาวชน** (31 ตุลาคม 2554)